

Dato: 6. april 2011

Miljøministeriet
Naturstyrelsen
Pr. E-post

Kommentarer til Natura 2000-plan for Danmark

Danmarks Naturfredningsforening fremsender hermed kommentarer til "Natura 2000 plan for Danmark". Disse kommentarer udgør DNs overvejelser og forslag til den overordnede nationale plan samt betragtninger om generelle mangler i forhold til natura 2000 implementeringen i Danmark som sådan.

Vi fremsender her ud over kommentarer til de enkelte planer separat.

Med venlig hilsen

Bo Håkansson
bøh@dn.dk
tlf. 22 27 51 57

Kopi:

EU Kommissionen, DG Environment
Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg

Generelle kommentarer

Bevaringsmålsætningerne er ukonkrete

Bevaringsmålsætningerne rækker i modsætning til "Indsatsprogrammet" videre end 1. planperiode og skal tegne kursen for området på længere sigt. Bevaringsmålsætningerne skal også udgøre grundlaget for vurderingerne af ansøgninger om tilladelser og dispensationer til iværksættelse af aktiviteter indenfor natura 2000 områderne ("status quo beskyttelsen").

Derfor er det et problem, at bevaringsmålsætningerne er meget ukonkrete. Ukonkrete målsætninger vil betyde, at der for kommunerne er et svækket grundlag til at meddele afslag på ansøgninger om aktiviteter, som reelt vil have negative konsekvenser for et områdes udpegningsgrundlag.

Bevaringsmålsætningerne er meget ukonkrete – vi er opmærksomme på, at lovgivningen indebærer at miljøcentrene ikke må foregribe kommunernes handlefrihed, ved at fastsætte meget snævre rammer i bl.a. bevaringsmålsætningerne. Omvendt er der dog mulighed for, at MC'erne – når der er god grund til det – kan være konkrete. Eksempelvis undrer vi os over, at der for Møn blot står "der sikres egnede levesteder til vandrefalken". God idé – men burde man ikke konkretisere og pege på det nuværende og potentielle redesteder? Kommunerne har vel ikke brug for handlefrihed til at vælge uegnede levesteder?

Der er også relativt stor variation i planerne, for så vidt angår, hvor konkrete mål der tænkes fastsat. For visse naturtyper og arter fastsættes meget konkrete mål (f.eks. konkret antal ha af en habitat-naturtype, arealet af levested for given fugleart skal give mulighed for X par). Disse mål er således konkrete, men ikke nødvendigvis fyldestgørende i omfang.

Forholdet til forpligtelserne

Det er ikke i direkte modstrid med forpligtelserne, at målsætningerne er ukonkrete. Men det vanskeliggør en vurdering af, om planerne vil sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus for arterne og naturtyperne. Og det er vel ikke meningen.

DN ønsker

Målene skal være konkrete og så vidt muligt målbare.

Huller i den generelle lovgivning skal lukkes med planerne

Gennemførelsen af skovplanerne bygges op om indgåelsen af "basisaftaler" og i visse tilfælde "tillæg" til disse aftaler. Basisaftalerne skal sikre beskyttelse af de naturtyper, der ikke er omfattet af den generelle beskyttelse i lovgivningen.

Disse aftaler er "lappe-løsninger" og "symptom-behandling" af et grundlæggende problem i skovloven. Skovloven bør i stedet rettes til sådan, at der generelt skabes bedre incitamentter til at skabe og pleje habitat-naturen.

Også for beskyttelsen af havnaturen tænkes planerne at skulle lukke hullerne i den generelle lovgivning.

Forholdet til forpligtelserne

Det er direktivforpligtelserne uvedkommende, hvordan beskyttelsen gennemføres, herunder om det er via aftaler eller generel lovgivning. Basisaftalerne er imidlertid tidsbegrænsede. Der skal være tale om en permanent beskyttelse. En fortløbende forlængelse af aftalerne vil indebære en stor opgave for både myndigheder og skovejere i al fremtid. Aftalerne bør derfor som udgangspunkt være permanente.

DN ønsker

Der bør være en generel beskyttelse i skovloven. Ikke igennem en § 3 lignende regulering, men en "incitament-baseret" beskyttelse. Den generelle beskyttelse bør således være sådan, at man ikke skovejer "straffes" for at have beskyttede naturtyper. Tværtimod bør der være et positivt incitament til at skabe og pleje naturtyper, som vil falde under en sådan generel beskyttelse.

Ingen tidsfrister for opnåelse af målene

Der er ikke i planerne fastsat tidsfrist for opnåelse af målene. Dette er IKKE i modstrid med naturdirektiverne (der er stærkt mangelfulde på dette område, i modsætning til vandrammedirektivet), men de manglende tidsfrister kan føre til udsættelse af fyldestgørende indsatser.

Der fastsættes i naturplanerne ikke tidsfrister for opnåelse af mål eller "gunstig bevaringsstatus". Indsatsprogrammerne fastlægger dog rammerne for de konkrete tiltag i 1. planperiode. Selvom det ikke er i modstrid med habitatdirektivet, at der ikke er fastsat frister for opnåelse af målene, er det et grundlæggende problem, at der ikke er konkrete mål og frister for opnåelse af målene for natura 2000 områderne.

Forholdet til forpligtelserne

De manglende tidsfrister er ikke i modstrid med forpligtelserne. Der er dog tale om en gråzone – hvis der ikke er reel fremdrift ifht opnåelse af en gunstig bevaringsstatus, er der et problem.

DN ønsker

Der bør være mere konkrete tidsfrister i planerne for opnåelse af målene.

Kvælstof reduktion

Indsats for begrænsning af diffus luftbåren kvælstof håndteres ikke i planerne

En af de væsentligste og mest udbredte trusler er belastning med luftbåren kvælstof. For alle naturplanerne gælder, at der ikke via planerne sættes ind overfor diffus luftbåren kvælstof. I stedet henvises til en generel indsats for at nedbringe belastningen for landbrug, trafik og industri.

Det giver god mening, at de enkelte planer ikke forholder sig til den diffuse luftbårne kvælstofbelastning. Men det er en forudsætning for opnåelse af en gunstig bevaringsstatus, at der reelt sker en reduktion i kvælstofbelastningen, herunder på tværs af landegrænserne.

Forholdet til forpligtelserne

Habitatdirektivet indebærer entydigt en forpligtelse til i forbindelse med ny tilladelser at vurdere de kumulative effekter.

Kun ved at reducere den diffuse luftbårne N – belastning vil derfor det være muligt fremover at etablere og udvide husdyrbrug i overensstemmelse med direktivets bestemmelser.

Hvis den diffuse N belastning ikke nedbringes, og der fortsat meddeles tilladelser til husdyrbrug som bidrager til belastningen, vil situationen ikke være forenelig med forpligtelserne i habitatdirektivet. DN vil derfor overveje at forelægge problemet for EU Kommissionen, hvis det danske bidrag til den diffuse N belastning ikke som bebudet nedbringes via den generelle lovgivning.

DN ønsker

Der skal som bebudet iværksættes en generel og reel reduktion af det diffuse N bidrag.

Indsats for begrænsning af lokal luftbåren kvælstof

En del af planerne beskriver lokal belastning med luftbåren kvælstof, som en trussel. Truslen skal imødegås via den kommunale Handlingsplan.

Forholdet til forpligtelserne

Der er en pligt til at vurdere betydningen af "igangværende" aktiviteter, herunder væsentligheden af belastningen af eksisterende husdyrbrug, i forhold til baggrundsbelastningen.

De danske planer synes dog kun i meget begrænset omfang at lægge op til en indsats for at reducere belastningen fra omgivende lokale husdyrbrug.

DN ønsker

De enkelte planer skal i højere grad lægge op til en reduktion af punktkildebidrag fra husdyrbrugene.

Tålegrænserne for "Våd hede" er for højt sat

En ny rapport fra Danmarks Miljøundersøgelser viser, at den anvendte tålegrænse for denne naturtype er for høj og at naturtypen derfor i langt højere grad end beskrevet i naturplanerne er truet af for høj N-deposition.

Rapporten kan ses her: <http://www2.dmu.dk/Pub/FR820.pdf>

På side 42 står:

"...Denne væsentlige konklusion viser også, at der er behov for en reduktion af den øvre tålegrænse for våde heder med klokkelyng. En tålegrænse, som i dag angives som 10 – 25 kg N/ha/år. Eftersom resultaterne fra NOVANA viser, at tilbagegangen forekommer ved depositioner omkring 12 – 14 kg N/ha/år, er der aktuelt grund til at anbefale, at tålegrænsen for våde heder med klokkelyng nedsættes til 10 – 14 kg N/ha/år. Da langt hovedparten af hederne tidligere har været udsat for højere depositioner end 14 kg N ha⁻¹ år⁻¹ vil de ikke kunne opretholdes med den nuværende deposition på ca. 12 kg N pr. ha, pr år"

Forholdet til forpligtelserne

Der er tale om ny oplysninger, i forhold til tidspunktet for planudkastenes udarbejdelse.

Imidlertid viser de ny tal, at tålegrænsen er alt for højt sat for denne naturtype, hvis naturtypen på sigt skal kunne opretholdes.

DN ønsker

Derfor må planerne revideres, med udgangspunkt i disse meget væsentlige oplysninger.

HAVET

Ingen generel regulering af skadevoldende fiskeri (bundtrawl og muslingeskrab)

Der er i natura 2000 områderne ingen regulering af ødelæggende fiskeri med bundskrabende trawl. Muslinge- og østers-skrab finder sted ud fra årlige tilladelser, herunder i natura 2000 områder. DN har derfor indgivet klager til EU over skrabning efter blåmuslinger og østers i Limfjordens natura 2000-områder.

Forholdet til forpligtelserne

Fiskeri med bundskrabende redskaber indebærer en ødelæggelse af flere marine naturtyper og kan direkte og indirekte påvirke arter på udpegningsgrundlaget. Derfor vil fiskeri med bundskrabende redskaber som udgangspunkt være i konflikt med forpligtelserne.

Fiskeri med muslingeskrabende redskaber kræver en specifik tilladelse, mens fiskeri med bundtrawl ikke kræver en tilladelse (til fiskeri i natura 2000 områder). Derfor må fiskeri med bundtrawl håndteres via naturplanerne.

DN ønsker

Der skal være et generelt forbud mod fiskeri med bundskrabende redskaber i alle natura 2000 områder.

SKOVENE

Status og prognose for skovene er baseret på en mangelfuld og fejlagtig vurdering uden hensyn til følsomme arter

Danmarks Naturfredningsforening anerkender ikke vurderingen af, at langt de fleste danske skovnaturtyper er i gunstig bevaringsstatus. Vurderingen er baseret på mangelfulde oplysninger, fordi bevaringsstatus for skovnaturtypernes "typiske arter" ikke er taget med i betragtning.

Som konsekvens heraf vurderes bevaringsstatus og prognose for skovnaturtyperne generelt langt bedre, end hvad den virkelige økologiske situation i naturen er. Og som afledt konsekvens heraf iværksættes langt færre initiativer på skovområdet, end hvad der er nødvendigt for at opnå en korrekt vurderet gunstig bevaringsstatus.

En skærpende omstændighed i den sammenhæng er, at regeringen har fravalgt muligheden for at anvende landdistriktsmidlerne i skov i et fyldestgørende omfang.

Forholdet til forpligtelserne

Kravet om at inkludere en naturtypes typiske arter i vurderingen af naturtypens bevaringsstatus fremgår af direktivets artikel 1.e.

I vejledningen fra Kommissionen om artikel 17-rapportering " Notes & Guidelines – Reporting under article 17"¹ fra oktober 2006 fremgår det (p. 28) at:

"The Habitats Directive defines conservation status of a habitat in its article 1.e. One of the three parameters necessary for the conservation status of a habitat to be favourable, is that the conservation status of typical species of the habitat is favourable."

På dette punkt er den danske udgave af habitatdirektivet fejlversat således at "typiske arter" er blevet til "karakteristiske arter". Det gør en meget væsentlig forskel, fordi karakteristiske arter er de arter, som naturtyperne identificeres og afgrænses efter, mens de typiske arter skal bruges til at vurdere deres naturtilstand. Når man bruger karakteristiske arter til begge dele, kan man lidt karikeret sige, at en bøgeskov er en bøgeskov, hvis der vokser bøg og anemoner, og at den har gunstig bevaringsstatus fordi der vokser bøg og anemoner.

Endvidere fremgår det af vejledningen (p. 28), at:

"The directive does not provide a definition of "typical species". But because typical species directly influence the conservation status of a habitat, it is essential for the implementation of the directive to know which species are typical species, both in impact assessments, for management purposes and in order to fill out the adopted article 17 reporting format."

og (p. 29):

" "Typical species" should be good indicators for favourable habitat quality, e.g. by indicating presence of a wider group of species with specific habitat requirements. They should be sensitive to changes in the condition of the habitat ("early warning indicator species")."

DN anser ikke, at de karakteristiske arter for de danske skovnaturtyper lever op til kravet om at fungere som "early warning indicator species", og de kan derfor ikke træde i stedet for typiske arter.

¹ http://circa.europa.eu/Public/irc/env/monnat/library?l=/habitats_reporting/reporting_2001-2007/guidelines_reporting/notesguidelines_2/ EN 1.0 &a=d

DN ønsker

Typiske arter for de danske skovnaturtyper skal identificeres og indgå i vurderingen af naturtypernes bevaringsstatus. Indtil der er udarbejdet danske lister over typiske arter for skovene, kan relevante andre landes lister for de samme naturtyper anvendes.

Senest ved næste rapportering af naturtypernes bevaringstilstand efter direktivets artikel 17 i 2013 skal danske lister over typiske arter være udarbejdet og indgå i vurderingen.

Der skal afsættes tilstrækkelige midler til at opnå en korrekt vurderet gunstig bevaringsstatus for skovnaturtyperne, herunder ved brug af landdistriktsmidler i fuld omfatning i skovene.

ARTER OG NATURTYPER

Ikke alle arter og naturtyper med "ugunstig prognose" omfattes af en indsats i 1 planperiode

En gennemgang af en række udkast til natura 2000 planers bilag II viser, at ikke alle arter og naturtyper med ugunstig bevaringsstatus i området omfattes af en indsats i 1. planperiode.

Forholdet til forpligtelserne

Direktivet indebærer en pligt til at opnå en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper på direktivets bilag II, på både nationalt og regionalt niveau. Men der er ikke en pligt til i 1 periode at opnå en gunstig bevaringsstatus for alle arter og naturtyper, i alle områder. Derfor er der tale om en gråzone.

DN ønsker

Der bør som udgangspunkt i 1 planperiode iværksættes en indsats for alle arter og naturtyper med ugunstig bevaringsstatus, i samtlige områder. Kun i ganske særlige tilfælde, hvor der er en reel grund til det, bør en indsats kunne undlades. En god grund kan være, at den pågældende naturtype nedprioriteres til fordel for en indsats for en anden naturtype (f.eks. område 156, hvor skovbevokset tørvemose nedprioriteres til fordel for tørvemose med mulighed for regeneration).

I mødegåelse af trusler og ressort område

En række "trusler" mod områdernes udpegningsgrundlag skal ifølge planernes "virkemiddelkatalog" imødegås med initiativer, som ikke falder under kommunernes ressortområde – f.eks. begrænsning af muslingeskrab, trawlfiskeri og på land regulering af visse forstyrrelser. Disse initiativer kommer derfor ikke med i den kommunale "Handleplan" for området. Vi må derfor forvente at de øvrige myndigheder vil iværksætte de nødvendige initiativer umiddelbart efter naturplanernes vedtagelse – men vi har ikke kendskab til en koordineret "køreplan" for dette store arbejde, som altså skal forløbe uafhængigt af Handleplanerne.

Forholdet til forpligtelserne

Det er i forhold til gennemførelse af forpligtelserne ligegyldigt, hvilken myndighed, som iværksætter de nødvendige tiltag.

DN ønsker

Der er brug for klarhed over hvilke tiltag, som tænkes iværksat som generelle nationale reguleringer uafhængigt af de kommunale Handleplaner.

Kommentarer til planens enkelte afsnit

Naturplanerne er bygget op med langsigtede "Bevaringsmålsætninger" som rækker ud over 1. planperiode, samt "Indsatsprogram" som tegner den reelle indsats i 1. planperiode.

Der er ikke i habitatdirektivet tidsfrist for opnåelse af målene, på samme måde som i Vandrammedirektivet.

Ved i naturplanerne at beskrive meget positive langsigtede bevaringsmålsætninger, tegner de 246 planer et uforholdsmæssigt positivt billede af mål og indsats for områderne, som reelt er uforpligtende (fordi der ikke er en tidsfrist) og ikke modsvarer den reelt påtænkte indsats, man kan læse ud af "Indsatsprogrammerne".

Dette underbygges af de overordnede nationale "Sigtelinjer" for indsatsen i 1. planperiode (uddybes nedenfor), som Regeringen har besluttet som grundlag for udarbejdelsen af planerne. De nationale sigtelinjer har som formål at bremse tilbagegangen i biodiversiteten – ikke at vende udviklingen, til en positiv udvikling.

Langt størstedelen af de respektive planer rummer således meget fine målsætninger om generelt at opnå gunstig bevaringsstatus for alle arter og naturtyper.

Omvendt er der i mange af de enkelte planers Indsatsprogrammer store mangler og uklarheder for indsatsen i 1 planperiode.

Det tegner et billede af, at man med de fine målsætninger søger formelt at opfylde kravene i direktivet, men reelt begrænser indsatsen til langt under det ønskelige og nødvendige for at opnå en gunstig bevaringsstatus for mange arter og naturtyper, indenfor overskuelig fremtid.

Dette gælder i særdeleshed for naturtyper, som er næringsstofbelastede.

1 planperiode – de 4 sigtelinjer

De 4 statslige "sigtelinjer" er rettet mod at undgå tilbagegang – ikke opnåelse af fremgang

Regeringen har således defineret 4 sigtelinjer;

- Sikring af naturtilstand af eksisterende naturarealer og arter indenfor beskyttelsesområderne
- Sikring af små naturarealer (Randeffekt)
- Sikring af naturtyper og levesteder, som lovligt kan ødelægges (stenrev, skovnaturtyper)
- Indsats for truede naturtyper og arter (f.eks. højmoser, sortterne)

De 3 første sigtelinjer tager alene sigte på at undgå yderligere forringelser af eksisterende naturarealer. Den 4 sigtelinje er rettet mod truede arter og naturtyper, og tager som sådan også udgangspunkt i at begrænse yderligere tilbagegang for disse arter og naturtyper.

De 4 nationale sigtelinjer afspejler således indirekte, at der ikke er en tidsfrist for at vende udviklingen og opnå en "gunstig bevaringsstatus" – i 1. planperiode skal yderligere tilbagegang begrænses, men sigtelinjerne er ikke rettet mod egentlige forbedringer.

Sigtelinjerne er dermed stærkt mangelfulde i forhold til habitatdirektivets målsætning om at sikre eller opnå en gunstig bevaringsstatus for naturtyper og arter.

Målet i 1 planperiode er for samtlige planer at stoppe tilbagegangen, ikke at nå gunstig bevaringsstatus. Denne målsætning er et langsigtet mål og viser "den lave overligger i målet".

Forholdet til forpligtelserne

Direktivet indebærer en forpligtelse til at "sikre eller genoprette" en gunstig bevaringsstatus for arter og naturtyper på bilag II i direktivet.

I mange af de respektive planer angives som målsætning at "sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus". Men i selve "Indsatsprogrammet" for 1. planperiode lægges ikke op til tiltag, som i tilstrækkelig grad vil forfølge dette mål.

Det ser derfor ud som om, at man bevidst har angivet en langsigtet målsætning, som opfylder de formelle krav om opnåelse af en gunstig bevaringsstatus, mens man i den reelle plan for en indsats ikke vil iværksætte tiltag, som vil føre til opnåelse af målene indenfor en overskuelig fremtid.

Man overholder dermed de formelle forpligtelser og benytter sig af, at der ikke i direktivet er fastsat en tidsfrist for opnåelse af målene.

Men det er vores vurdering, at man bevæger sig på usikker grund i forhold til overholdelse af habitatdirektivets krav, ved at definere 4 nationale sigtelinjer, som har til formål at begrænse tilbagegangen i biodiversiteten, ikke at opnå fremgang og/eller sikre en gunstig bevaringsstatus.

DN ønsker

Der skal generelt ske en væsentlig opprioritering af den planlagte indsats i 1. planperiode, således at man sigter mod fremgang, ikke blot mod at standse tilbagegangen.

Synergien mellem Natura 2000-planlægningen og vandplanlægningen

DN anerkender det store potentiale for synergi mellem natura 2000 planlægningen og vandplanlægningen.

Det er i det lys DNs vurdering, at bestemmelserne i vandløbslovens formålsbestemmelse om afledning af spildevand og drænvand bør tages op til revision.

Vandløbslovens formål bør i højere grad være at implementere vandrammedirektivet og naturdirektiverne. Konkret bør bestemmelserne i formålet om afledning af spildevand og drænvand klart underordnes naturplejen, og begrænsninger i adgangen til at lave regulativer som indebærer omfattende grødeskæringer og opgravninger, bør indarbejdes i loven.

Dette vil tilvejebringe en meget høj grad af synergi mellem vand- og naturplaner: Den biologiske værdi af vandløb i natura 2000 områderne (og udenfor) vil øges i meget høj grad. Og med en begrænsning af regulativernes mulighed for omfattende grødeskæringer og opgravninger, vil de ånære arealer i langt højere grad kunne medvirke til at begrænse næringsstofbelastningen af vandløb, søer og fjorde.

En generel revision af vandløbsloven bør derfor indgå som et redskab til opnåelse af en højere grad af synergi mellem vand og naturplaner. Konkret bør revisionen afspejle at afvanding af lavbundsarealer og god tilstand i vandløbene ikke er forenelige.

Forholdet til forpligtelserne

Den nuværende situation, hvor vandløbslovens formål primært er afledning af spildevand og drænvand, er problematisk i forhold til mulighederne for, og forpligtelserne til, at opnå en gunstig bevaringsstatus for vandløb, søer og fjorde.

Indsats for våde habitat-naturtyper i de enkelte områder gennemføres via vandplanerne

Det er et generelt gennemgående træk, at indsatsen for våde naturtyper henvises til vandplanerne. Det kan afgjort være fornuftigt at integrere indsatsen for de våde natura 2000 naturtyper, i vandplanerne.

Imidlertid kan vi ikke i vandplanerne finde konkrete angivelser af initiativer rettet mod de pågældende natura 2000 områders våde naturtyper. Det ser dermed ud til, at de våde naturtyper ikke omfattes af specifikke målrettede tiltag.

Forholdet til forpligtelserne

Det er forpligtelserne uvedkommende, om tiltag gennemføres via vandplanerne eller naturplanerne. Men der skal iværksættes en indsats, som er rettet mod sikring eller genopretning af en gunstig bevaringsstatus for også de våde habitat-naturtyper.

DN ønsker

Der skal af enten vandplanerne eller naturplanerne fremgå konkrete indsatser for de våde habitatnaturtyper, som indgår i de respektive natura 2000 områders udpegningsgrundlag.

Den samlede indsats

Det fremgår af planudkastet, at miljøministeriet skønner, at den samlede planlagte indsats i planperioden fra 2010-2015, dog fra 2010-2021 for skovbevoksede fredskovpligtige arealer vil omfatte:

- ekstensiv drift på ca. 130.000 ha lysåbne naturtyper
- sikring af ca. 20.000 ha skovnaturtyper
- forbedring af vandstandsforholdene på ca 16.000 ha (særligt på højmoser, rigkær og strandenge)
- etablering af ny natur og randzoner ca 4.300 ha
- vende udviklingen for arter som f. eks. eremit, hedepletvinge og terner.
- udvidelse af arealet med truede naturtyper som rigkær, overdrev og højmoser
- sikre rev mod ødelæggelse.

Det må noteres, at "sikring" af skovnaturtyper og rev ikke indebærer en målsætning om pleje eller genopretning, men alene er en status quo beskyttelse, og derfor ikke en "indsats".

Etablering af ny natur og randzoner anslås at ville være 4.300 ha, svarende til blot 43 km².

Den påtænkte iværksættelse af ekstensiv drift på 1.300 km² lysåben natur er imidlertid et stort skridt i den rigtige retning, hvis planerne realiseres i praksis.

Gennemførelse af planerne

Gennemførelse bygger alene på indgåelse af frivillige aftaler

Der er i meget høj grad lagt op til, at konkrete tiltag i natura 2000 områderne skal gennemføres igennem indgåelse af aftaler under landdistriktsmidlerne. Der kan være stor samfundsmæssig fornuft i at anvende EU midlerne til at udmønte de konkrete tiltag.

Et væsentligt problem er imidlertid, at landdistriktsmidlerne (efter DN's oplysninger) alene vil indebære indgåelsen af tidsbegrænsede aftaler om naturgenopretning/-pleje.

Aftaler under landdistriktsmidlerne vil således efter det oplyste IKKE indebære permanente løsninger i natura 2000 områderne.

Forholdet til forpligtelserne

Forpligtelserne indebærer ikke et forbud mod tidsbegrænsede aftaler. Det er op til medlemsstaterne selv, hvilke instrumenter der tages i anvendelse for at sikre eller opnå gunstig bevaringsstatus. Men i praksis vil det være nødvendigt fortløbende at forlænge aftalerne, for at sikre eller opnå gunstig bevaringsstatus – ikke mindst for de naturtyper, som forudsætter langvarige / permanent pleje, herunder prioriterede naturtyper som aktiv tørvemose samt visse overdrevstyper.

DN ønsker

Der er behov for i højere grad at anvende permanente løsninger / aftaler.

Kommende Natura 2000-planer

Det fremgår bl.a. under afsnittet, at miljøministeriet "forventer" at kunne supplere med yderligere og nye data for naturtyper og arter.

I forbindelse med udarbejdelsen af de nuværende planudkast er der rejst diskussion om, hvorvidt de til grund lagte data er tidssvarende, for så vidt angår bl.a. fuglelivet.

Derfor er det ubetinget nødvendigt, at der i tiden frem til udarbejdelsen af 2. plan i 2016 tilvebringes et fuldstændigt og opdateret datagrundlag for udarbejdelsen af reviderede planer og målsætninger. Det giver således ikke mening at diskutere konkrete mål og målopfyldelse på et forældet datagrundlag.

For en række områder, bl.a. det nævnte eksempel Store Vildmose, er det DN's opfattelse at "manglende viden" dels er fejlagtig, dels bruges som anledning til reducerede målsætninger. Det vil vi kommentere under de respektive planer.

Det er endvidere med udgangspunkt i habitatdirektivets artikel 6.2 DN's opfattelse, at en vurdering og eventuelt ophør af visse forstyrrende aktiviteter IKKE kan afvente 2 planperiode, men må håndteres enten i 1 planperiode eller med udgangspunkt i artikel 6.2.